

Nieuwsbrief KOKW

April 2015: nieuwsbrief 2 van 2015

In dit nummer op pagina:

- 1 Voorwoord
- 2 Kringnieuws
- 4 Activiteiten SteM
- 5 Varia
- 8 Kalender

OPROEP

Ontvangt u nog een papieren versie van deze nieuwsbrief?

Graag hadden wij uw e-mail- adres ontvangen op info@kokw.be, zodat u voortaan deze nieuwsbrief digitaal kan ontvangen. Bedankt hiervoor.

Voorwoord

Beste leden en sympathisanten

Vanuit de gevangenis van Antwerpen (bouwjaar 1855) heb ik weer de aangename plicht om een inleiding te schrijven. Mijmerend over een thema kom ik tot de conclusie hoe rijk onze Wase geschiedenis wel is. Ik heb het altijd vreemd gevonden dat wij één van de oudste heemkundige kringen zijn in Vlaanderen. Blijkbaar was de hunkering bij de toenmalige notabelen naar het Wase verleden zeer groot, en was over dat verleden ook veel te vertellen. Ik merk dat ook wanneer ik de lengte van onze jaarboeken aanschouw. Maar eveneens stel ik vast dat ik eigenlijk niet kan zwijgen wanneer ik met vrienden ga fietsen door de Wase polder, of de vele kronkelige wegeltjes tussen de – stilaan aan het verdwijnen – bolle akkers, Kapelletjes in alle maten en vormen, boerderijen, hier en daar een verdwaald gebouw uit de zeventiende eeuw.

U gelooft het misschien niet, maar alle dagen fiets ik naar mijn werk. En ja hoor, die tocht doe ik met plezier (als de zon schijnt natuurlijk). Iedere dag opnieuw, wanneer mijn hoofd boven water komt, kan ik de Flandrien uithangen. (Zoals u weet, hebben we meestal een westenwind in Vlaanderen, dus trap ik in de boter wanneer ik naar mijn werk snel, maar moet ik stampen als ik door een muur van wind moet). Het houdt mij gezond, na een zondig weekeinde. Gelukkig mag ik dit doen in 'het soete landt'. Een streek waar ook beren zich thuis voelen.

En ja hoor, u leest nu de 7de nieuwsbrief in de nieuwe vorm. Het was een stap in het onbekende, maar als ploeg hebben we dat weer goed voor elkaar gekregen. Ik ben daar (weeral) vrij tevreden over. U ook, hoop ik. Als u zin hebt, dan mag u gerust laten weten wat u ervan vindt, of we nog iets moeten aanpassen. En zo weet ik meteen ook wie mijn voorwoord allemaal wel leest (niet allemaal tegelijkertijd antwoorden aub!).

Een steeds weer tevreden voorzitter

Chris de Beer – voorzitter

ERF ERFGOEDDAG

ZONDAG
26
04 !

WWW.ERFGOEDDAG.BE

IN VLAANDEREN EN BRUSSEL SPECIALE VERVOERVOORWAARDEN BIJ DE L1JN EN NMBS

Kringnieuws

ERFGOEDDAG OP ZONDAG 26 APRIL 2015 – THEMA 'ERF!'

Zin in een leuk dagje uit eind april? Dan nodigen we je graag uit op Erfgoeddag, de jaarlijkse feestdag van het cultureel erfgoed. Het thema is dit jaar "ERF!".

Op zondag 26 april 2015 kan je tussen 10 en 18u. een heleboel Wase erfgoedlocaties gratis bezoeken en gratis deelnemen aan de activiteiten die speciaal ter gelegenheid van Erfgoeddag aangeboden worden.

In de programmabrochure kan je terugvinden wat er op Erfgoeddag 2015 gebeurt in de deelnemende gemeenten Beveren, Kruibeke, Lokeren, Sint-Gillis-Waas, Stekene, Temse, Waasmunster en Zwijndrecht. Het programma is alfabetisch gerangschikt per gemeente.

Alle activiteiten zijn gratis én bij alle locaties staat vermeld of ze (geheel of gedeeltelijk) toegankelijk zijn voor de minder mobiele bezoeker. Activiteiten voor kinderen kan je herkennen aan het logo van het vliegje.

De brochure kan je online inkijken op www.erfgoedcel-waasland.be. Vraag je graag een papieren exemplaar aan, dan sturen we je dit graag op! Wend je hiervoor tot Erfgoedcel Waasland, 03 780 52 10 of erfgoedcel@interwaas.be

LAFRERI
Italiaanse Cartografie in de Renaissance

TENTOONSTELLING – LAFRERI. ITALIAANSE CARTOGRAFIE IN DE RENAISSANCE – NOG TOT 19 JULI 2015 TE BEZOEKEN IN HET MER- CATORMUSEUM – GRATIS TOEGANG OP ERFGOEDDAG

In september 1862 schonk Willem d'Hanens-De Wolf 'Un atlas de vieilles cartes' aan de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas in Sint-Niklaas. Het betrof een samengestelde Italiaanse atlas (Italian Atlas Assembled to Order - IATO), de zogenaamde Lafreri-atlas.

In de veronderstelling dat vooral recente kaarten de voorkeur genoten van de boekhandelaar of verzamelaar die de bundel samenstelde, kan men aannemen dat de atlas rond of kort na 1567 vorm kreeg. Dat maakt van de KOKW-atlas een vroege exponent van het initiatief om kaarten van verschillende grootte een uniform formaat te geven en samen te bundelen in één boek. Meer dan anderhalve eeuw na de schenking werd de KOKW-atlas op 20 juni 2013 opgenomen in de lijst van het roerend cultureel erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap. Een mooie aanleiding voor een tentoonstelling die de zoektocht naar het hoe en waarom van dit erfstuk in een nieuw daglicht stelt.

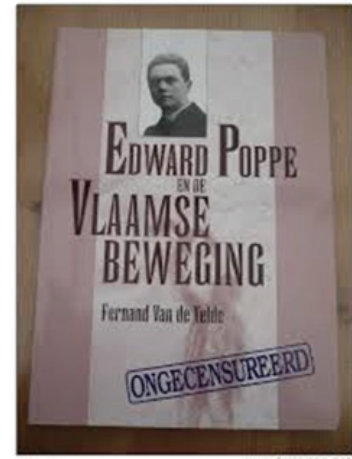
Open van dinsdag tot zaterdag 14-17u. en op zondag 11-17u. De tentoonstelling is nog te bezichtigen tot zondag 19 juli 2015.

De Nederlandstalige (of Engelstalige) brochure bij de tentoonstelling is een absolute aanrader en kost €25.

Indien u de brochure per post wenst te ontvangen, betaalt u 30 EUR (25 EUR + 5 EUR verzendingskosten) via het rekeningnummer van de KOKW, Zamanstraat 49 te 9100 Sint-Niklaas IBAN: BE 50 8508 3519 1418 en BIC SPAABE22. Met vermelding in de mededeling van "Brochure Lafreeri", uw naam en adres.

E.H. FERNAND VAN DE VELDE OVERLEDEN

E.H. Fernand Van de Velde, lid van de KOKW, is op 26 maart in Sint-Niklaas overleden. Hij werd geboren in Sint-Niklaas op 14 mei 1923 en priester gewijd in Gent op 24 april 1949. Hij was leraar aan het Sint-Vincenciuscollege in Eeklo (16 november 1949), leraar aan het Heilige Maagdcollege in Dendermonde (26 oktober 1950), leraar aan het Koninklijk Atheneum in Sint-Niklaas (31 augustus 1957) en aan het O.-L.-Vrouw Presentatie Instituut in Sint-Niklaas (31 augustus 1960), algemeen directeur van de Zusters Franciscanessen van Oubraker (1980-1992). Hij bekwam eervol ontslag in 1992 en wijdde zich verder aan de causa van priester Edward Poppe als postulator en als auteur van talrijke boeken en bijdragen over hem.

BOEKENMARKT, STEDELIJKE BIBLIOTHEEK, HENDRIK HEYMANPLEIN 3, SINT-NIKLAAS - ZONDAG 7 JUNI 2015, 8.30-12.30U.

Op zondag 7 juni 2015 tussen 8.30u. en 12.30u. organiseert de Stedelijke Bibliotheek voor het 25ste jaar op rij een boekenmarkt op het plein voor de bibliotheek en in de conferentiezaal. De KOKW zal die voormiddag met een boekenstandje van de partij zijn. Er zullen dubbels en andere publicaties van de Kring verkocht worden tegen voordelige prijzen. Een ideaal moment om je bibliotheek aan te vullen!

SLUITING BIBLIOTHEEK EN DOCUMENTATIE-CENTRUM

De bibliotheek/het documentatiecentrum van de KOKW zal gesloten zijn op zaterdag 18 april 2015 (ledenuitstap KOKW).

Tijdens de maanden juli en augustus is de leeszaal gesloten.

Wij vragen de leden om de ontleende boeken en/of tijdschriften ten laatste terug te brengen tegen zaterdag 27 juni 2015, zodat wij tijdens de sluitingsperiode kunnen overgaan tot de jaarlijkse algemene controle van de bibliotheek. Wij staan graag terug tot uw dienst vanaf zaterdag 5 september 2015.

Activiteiten SteM

MUSEUMNACHT 2015 – DE SALONS EN HET STEM IN EEN FEESTELIJK KLEEDJE – ZATERDAG 25 APRIL 2015 VANAF 19U.

Programma SteM Zwijgershoek – Verrassend erfgoed en de grafiekbiennale 'Het portret'

- 20.00 uur en 21.00 uur: maak je keuze uit drie kennismakingsrondleidingen (duurtijd +/- 30'):

'Santé-Beauté': Volksgeloof, volksgeneeskunde en lichaamsverzorging van de 19de eeuw tot nu

Voor een gezond leven kon je in het verleden terecht bij barbier-chirurgijns, apothekers, kwakzalvers, geleerde dokters én geneesheiligen. Een museale ontdekkings-tocht langs aderlaatmessen, een scarificator, pruikenkoppen, sprekende geneesheiligen, een art-nouveau-kapsalon, een peepshow met erotische foto's en beeldjes (19de en eerste helft 20ste eeuw) enzovoort.

'De beste kleingrafiek wereldwijd'

Grafiek leeft! Vijfhonderdnegentien kunstenaars uit 51 landen namen aan de 20ste Internationale Exlibris- en Kleingrafiekwedstrijd 2015 deel en stuurden maar liefst 1.283 kunstwerken op. Je krijgt een selectie te zien van de 135 beste prenten ingezonden uit alle hoeken van de wereld, van Japan tot Peru.

'Museum achter de schermen': rondleiding in de museumdepots en -ateliers

Ook als het museum dicht is, gonst het er van de activiteit. Van het grootste schilderij tot het kleinste speldje: alle voorwerpen worden met de grootste zorg behandeld. Maak kennis met het werk van een registrator of een restaurator. Merk op hoe mensen met grote toewijding het roerend erfgoed beschrijven, digitaliseren, opnieuw samenstellen en bewaren. Loop even binnen in de ateliers en ontdek vergeten voorwerpen in de depots.

- Doorlopend 19u. – 23u.:

Bezoek aan 'KARL MEERSMAN. Portraits on Paper' met audiogids

Spotprenten en satire, getekende portretten op papier: meer dan ooit verdienen ze aandacht. Karl Meersman stelde een overzichtstentoonstelling samen: 100 bekende koppen uit binnen- en buitenland, neergezet in een sublieme tekenstijl. De groten der aarde, met hun kleine kantjes, in de verf gezet en ontmaskerd.

Dit is vakmanschap dat moet gezien worden, dit zijn originelen die de reproductie in tijdschriften of kranten ver overstijgen.

Feestelijke wijnbar van vriendenvereniging Opdonder4

Elke vierde donderdag van de maand gebeurt er iets in het museum. Iets prikkelend, iets uitdagend, iets ongevoons. Zo gaat het al jaren. Ook op de Museumnacht

27ste GRAFIEKBIENNALE
'HET PORTRET'

KARL MEERSMAN. Portraits on Paper
27-03-2015 ▶ 07-06-2015
Tentoonstellingszaal, Zwijgershoek

'De beste kleingrafiek wereldwijd'
28-03-2015 ▶ 30-08-2015
Internationaal Exlibriscentrum, Gerard Gaudaenzaal, Zwijgershoek

'Portretten uit de museumreserve'
28-03-2015 ▶ 17-05-2015
de Salons, Stationsstraat

organiseert vriendenvereniging Opdonder4 een feestelijke wijnbar. Je kan er een babbeltje slaan met bekenden en onbekenden. Belangrijke plannen worden immers altijd gesmeed bij een glas, of in de buurt van een spannend evenement.

Programma De Salons – Beleef de jaren '30 opnieuw

- 20.00-21.00 uur:

Spetterend aperitiefconcert met de Sint-Niklase Bigband Enter: de klassieke jazzstandards met werken van Glenn Miller, Tom Dorsey, Duke Ellington,... maar ook swingende nummers nodigen uit ten dans.

- 21.00 uur en 22.00 uur:

Rondleiding in de voetsporen van het dienstmeisje: kennismaking met het imposante huis en zijn kunstcollectie, van de kelder tot de bovenste verdieping.

- 21.00-01.30 uur:

Jaren '30 dansfeest: Radio Modern neemt je voor een nacht terug mee naar de tijd toen big-band-sterren over het podium regeerden met swingende hand. De vrolijke knapen van The Dipsy Doodles – de beste dansers van Oost-Vlaanderen en ver daarbuiten – leren je binnen de kortste keren enkele swingende routines aan. Hun eigen kunnen tonen ze maar al te graag in een dansdemo die het pure jazzplezier uitstraalt vanuit de tijd dat je films nog zelf van dialoog moest voorzien. Vervolgens daalt Sep 'n Hop, ongetwijfeld de meest energieke man uit ons land, neer achter de DJ booth en voorziet je van de juiste tonen om stijlvol de lange nacht in te gaan. Het is niet verboden om die nacht gekleed te gaan in de stijl van de jaren '30.

Museumnacht zaterdag 25 april 2015/ deuren 19u. – SteM, Zwijgershoek 14, 9100 Sint-Niklaas – De Salons, Stationsstraat 85, 9100 Sint-Niklaas. Tickets aan de kassa: 5 EUR (inclusief drankbon 2 EUR).

*INFO: tel 03 778 34 50
stedelijke.musea@sint-niklaas.be
<http://musea.sint-niklaas.be>*

VARIA

BOEKENMARKT IN BROEDERSCHOOL SINT-NIKLAAS – VRIJDAG 29 MEI 2015, 16-19U.

Graag vestigen we uw aandacht op het jaarlijks boekenevent, dat doorgaat op vrijdag 29 mei 2015 op de Broederschool. Daarbij worden dit jaar zo'n 5.000 boeken (oud en nieuw) te koop aangeboden. Naar aanleiding van de grondige vernieuwing van ons Open Leer Centrum wordt een groot deel van de oude collectie opgeruimd. Daaronder heel wat geschiedenis, heemkunde, literatuur, poëzie, Waeslandia enzovoort uit de periode 1850-1970. En dat tegen echte spotprijzen.

Het boekenevent vindt plaats van 16 tot 19u. in en om het OLC (Broederskerk).

Jan Creve – Broederschool
jan.creve@scarlet.be

LEZING WILLEM I EN PRESENTATIE BOEK (ON)VERENIGD KONINKRIJK DER NEDERLANDEN – WOENSDAG 3 JUNI 2015 – MFC DE STATIE TE SAS VAN GENT. AANVANG 20U. – ZAAL OPEN 19U.

Op 21 september 1815 legde Willem I op het Koningsplein in Brussel de eed af op de grondwet van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden. De nieuwe staat, die Willem als ultieme realisatie van het oude ideaal van Karel V en Willem de Zwijger wilde voorstellen, was in de eerste plaats een schepping van het congres van Wenen. In 1830 mislukte dit politiek experiment. Die mislukking stond niet in de sterren geschreven. Tweehonderd jaar later belichten in het boek *Het (on)Verenigd Koninkrijk der Nederlanden* bekende historici uit Noord en Zuid – zonder nostalgie – de lotgevallen van het Koninkrijk. Het was geen vergissing van de geschiedenis, geen verkeerde afslag, zoals Belgische en Nederlandse historici lang hebben beweerd. Zij legitimeerden ondertussen de na 1830 ontstane staten.

In dit boek proberen historici uit beide landen een geïntegreerde visie te brengen op het Verenigd Koninkrijk. Hoe kwam het tot stand? Hoe werd het bestuurd en hoe viel het uiteen? Ook de nasleep van de scheiding komt in beeld. Hoe lang en in welke groepen hield het orangisme stand? En de nostalgie van de Groot-Nederlandse beweging die in de scheiding van 1830 een complot zag? Moeten we de bloei en neergang van het Koninkrijk nu beschouwen als treur- of blijspel, of toch een komedie gekarakteriseerd door vele vormfouten.

De hoofdredacteur van *Ons Erfdeel*, Luc Devoldere, zal in zijn lezing – in samenspraak met één van de co-auteurs, dieper ingaan op de vorming en ontbinding van het Verenigd Koninkrijk (zie www.onserfdeel.be).

Dit boek wil recht doen aan wat het Koninkrijk had kunnen worden en probeert de staat en maatschappij van deze periode op zijn merites te beoordelen. In 1915 viel weinig te vieren. In 1965 was er weinig belangstelling. In 2015 willen we het feest van het begin herdenken, zonder analyse van de desintegratie te vermijden. De epiloog van dit boek geeft anno 2015 de status weer van de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland. En probeert tevens de vraag te beantwoorden wat de gevolgen zijn van dit gescheiden samenleven.

De foto's in het boek van de bekende fotograaf Michiel Hendryckx leggen in elk geval de tastbare sporen vast van een verdwenen Koninkrijk. Deze foto's zijn een integraal onderdeel van de tentoonstelling Willem I die eind 2015 wordt georganiseerd in het Stedsmuseum Gent (STAM).

Datum: woensdag 3 juni 2015
 Plaats: MFC De Statie, Canadalaan Sas van Gent
 Aanvang: zaal open 19.00 uur
 aanvang lezing 20.00 uur
 Kostprijs: gratis

Aanmelding vóór 1 juni 2015 via e-mail:
 ovdpneerlandistiek@gmail.com

Aanwezigen kunnen op 3 juni het boek tegen de introductieprijs van €26 aanschaffen.

BOEK DE BURCHT EN HET KASTEEL VAN TEMSE – VOORINTEKENEN TOT 30 APRIL 2015

Op de plaats van het huidige zwembad van Temse, stond van 1787 tot 1965 een majestueus kasteel met een prachtig omliggend park. Het 18de-eeuwse kasteel was het zomerverblijf van de familie Janssens de Varebeke en werd gebouwd in de nabije omgeving van een nog oudere (afgebroken) burcht uit de 13e eeuw, eigendom van de Sint-Pietersabdij van Gent en van invloedrijke families uit die tijd. De laatmiddeleeuwse burcht situeerde zich ongeveer op de huidige gronden van N.V. Belgomine. Om de herinnering aan de oeroude burcht en het latere kasteel te bewaren, nam de beheerraad van het Gemeentemuseum van Temse het initiatief om de geschiedenis van beide bouwwerken te laten herschrijven. Historicus Kristof Papin nam de uitdaging aan en drukkerij Lannoo uit Tielt zorgt voor een prestigieuze publicatie. De historische studie wordt aangevuld met herinneringen en bijdragen van Temsenars over het kasteel.

De verschijning van het boek gaat gepaard met een gelijknamige tentoonstelling in het Gemeentemuseum van 6 juni t.e.m. 27 september 2015.

Voorintekenen kan tot 30 april 2015 aan €45, te storten op rekeningnummer BE98 0000 4139 9293 van Gemeentemuseum Temse, p/a Markt 9, 9140 Temse, met vermelding GM / B-K BOEK en het aantal gewenste exemplaren. De lijst van voorintekenaars verschijnt in het boek.

Vanaf 1 mei 2015 is de prijs €50. Het boek wordt officieel voorgesteld op 5 juni 2015 en kan dan afgehaald worden. De intekenaars worden hiervoor uitgenodigd.

Info:

- burchtkasteeltemse@outlook.com
- Tel 0474 21 18 96
- Facebookpagina: de burcht en het kasteel van Temse

DE BURCHT en HET KASTEEL van Temse

BEHEERD
Gemeentemuseum
Temse

Voorintekening vanaf
15 januari 2015 - €45
Rek. nr : BE98 0000 4139 9293
GM/B-K-BOEK

Publicatie:
5 juni 2015
Prijs : € 50

burchtkasteeltemse@outlook.com

Kalender

- Zaterdag 18 april 2015: ledenuitstap KOKW naar Noord-Brabant (NL): Heeswijk en 's-Hertogenbosch (VOLZET).
- Zaterdag 18 april 2015: leeszaal en documentatiecentrum KOKW gesloten.
- Zaterdag 25 april 2015, vanaf 19u.: museumnacht 2015 – De Salons en het SteM in een feestelijk kledingje.
- Zondag 26 april 2015: erfgoeddag – thema 'Erf!'
- Tentoonstelling 'Lafrieri. Italiaanse cartografie in de renaissance' in Mercatormuseum – gratis te bezoeken.
- Vrijdag 29 mei 2015, 16-19u.: boekenmarkt Broederschool Sint-Niklaas.
- Woensdag 3 juni 2015, vanaf 19u.: lezing Willem I en presentatie boek (on)Verenigd Koninkrijk der Nederlanden – MFC De Statie te Sas van Gent.
- Zondag 7 juni 2015, 8.30-12.30u.: boekenmarkt, Stedelijke Bibliotheek, Hendrik Heymanplein 3, Sint-Niklaas.
- Juli en augustus: bibliotheek en documentatiecentrum gesloten.
- Zondag 19 juli 2015: einde tentoonstelling 'Lafrieri. Italiaanse cartografie in de renaissance' in Mercatormuseum.

MET DANK AAN:

